

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

2011/2052(INI)

8. 6. 2011

NÁVRH ZPRÁVY

o Evropské platformě pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení
(2011/2052(INI))

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

Zpravodaj: Frédéric Daerden

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	9

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o Evropské platformě pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení (2011/2052(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, zejména na čl. 3 odst. 3 této smlouvy, a s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, zejména na články 9, 148, 160 a 168 této smlouvy,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na její články 1, 16, 21, 23, 24, 25, 30, 31 a 34¹,
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1098/2008/ES ze dne 22. října 2008 o Evropském roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení (2010)²,
- s ohledem na závěry zasedání Rady ve složení pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, které se konalo dne 8. června 2010 na téma „Rovnost a zdraví jako součást všech politik: solidarita v oblasti zdraví“³,
- s ohledem na závěry zasedání Rady ve složení pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, které se konalo dne 7. března 2011⁴;
- s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu ze dne 15. února 2011 o Evropské platformě pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení – Stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020⁵,
- s ohledem na zprávu Výboru pro sociální ochranu ze dne 10. února 2011 nazvanou „Hodnocení Výboru pro sociální ochranu týkající se sociálního rozměru Strategie Evropa 2020“⁶,
- s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu nazvané „Solidarita v oblasti zdraví: ke snížení nerovnosti v oblasti zdraví v Evropské unii“⁷,
- s ohledem na stanovisko Výboru regionů k Evropské platformě pro boj proti chudobě

¹ Úř. věst. C 303, 14.12.2007, s. 1.

² Úř. věst. L 298, 7.11.2008, s. 20.

³ Rada EU, tisková zpráva 10560/10 (presse 156), 3019. zasedání Rady ve složení pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, Lucemburk, 7. a 8. června 2010.

⁴ Rada EU, tisková zpráva 7360/11 (presse 52), 3073. zasedání Rady ve složení pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, Brusel, 7. března 2011.

⁵ Stanovisko Výboru pro sociální ochranu předložené Radě, Rada Evropské unie, 6491/11, SOC 124, 15. února 2011.

⁶ Zpráva Výboru pro sociální ochranu předložená Radě, Rada EU, 6624/11 ADD 1 SOC 135 ECOFIN 76 SAN 30, 18. února 2011.

⁷ Stanovisko Výboru pro sociální ochranu předložené Radě, Rada EU, 9960/10, SOC 357, SAN 122, 20. května 2010.

a sociálnímu vyloučení¹,

- s ohledem na doporučení Komise ze dne 3. října 2008 o aktivním začleňování osob vyloučených z trhu práce²,
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Solidarita v oblasti zdraví: snížení nerovnosti v oblasti zdraví v EU“ (KOM(2009) 0567),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Strategie účinného uplatňování Listiny základních práv Evropskou unií“ (KOM(2010)0573),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Evropa 2020: strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ (KOM(2010)2020),
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. října 2001 o Organizaci spojených národů: Světový den odmítnutí chudoby³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. října 2008 o podpoře sociálního začlenění a boji proti chudobě v EU, včetně dětské chudoby⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. května 2009 o aktivním začleňování lidí vyloučených z trhu práce⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. června 2010 o strategii EU 2020⁶,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. května 2010 o přispění politiky soudržnosti k dosahování cílů Lisabonské strategie a strategie EU 2020⁷,
- s ohledem na své legislativní usnesení ze dne 8. září 2010 o návrhu rozhodnutí Rady o hlavních zásadách politiky zaměstnanosti členských států: Část II integrovaných hlavních směrů strategie Evropa 2020⁸,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2010 o finanční, hospodářské a sociální krizi: doporučení k opatřením a vhodným iniciativám⁹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2010 o úloze minimálního příjmu v boji proti chudobě a o prosazování společnosti sociálního začleňování v Evropě¹⁰,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. února 2011 o zelené knize Komise nazvané „Na

¹ VR 402/2010 v konečném znění, <http://toad.cor.europa.eu/corwipdetail.aspx?folderpath=ECOS-V/012&id=20923>.

² Úř. věst. L 307, 18.11.2008, s. 11.

³ Úř. věst. C 87E, 11.4.2002, s. 253.

⁴ Úř. věst. C 9E, 15.1.2010, s. 11.

⁵ Úř. věst. C 212E, 5.8.2010, s. 23.

⁶ Přijaté texty, P7_TA(2010)0223.

⁷ Přijaté texty, P7_TA(2010)0191.

⁸ Přijaté texty, P7_TA(2010)0309.

⁹ Přijaté texty, P7_TA(2010)0376.

¹⁰ Přijaté texty, P7_TA(2010)0375.

- cestě k přiměřeným, udržitelným a spolehlivým důchodovým systémům v Evropě“¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. března 2011 o podobě ženské chudoby v Evropské unii²,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 7. září 2010 o úloze žen ve stárnoucí společnosti³,
 - s ohledem na písemné prohlášení ze dne 16. prosince 2010 ke strategii EU v oblasti bezdomovectví⁴,
 - s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o „Evropské platformě pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení: evropský rámec pro sociální a územní soudržnost (KOM(2010)0758),
 - s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a stanoviska Rozpočtového výboru, Výboru pro kulturu a vzdělávání a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A7-000/2011),
- A. vzhledem k tomu, že nejzranitelnější vrstvy obyvatelstva byly nejvíce postiženy krizí a úspornými opatřeními,
- B. vzhledem k tomu, že chudoba a sociální vyloučení se v letech 2000 až 2008 zvýšily navzdory působení Unie; že nemohou být sníženy ani nemůže být uplatněn růst podporující začlenění, aniž by byly potírány nerovnosti a diskriminace,
- C. vzhledem k tomu, že cílem strategie Evropa 2020 je snížení počtu osob ohrožených chudobou o 20 milionů, a to na základě tří ukazatelů (míra ohrožení chudobou po sociálních transferech, index materiální deprivace a procento osob žijících v domácnostech s velmi nízkou intenzitou práce),
- D. vzhledem k tomu, že chudoba poškozují růst, zvyšuje schodky veřejných rozpočtů a snižuje evropskou konkurenceschopnost,
- E. vzhledem k tomu, že chudoba je fenoménem, který má mnoho rozměrů a vyžaduje integrovanou reakci, která zohlední fáze života a mnohorozměrné potřeby lidí a která bude založena na zajištění přístupu k právům, zdrojům a službám,
- F. vzhledem k tomu, že zaměstnanost sama o sobě neumožňuje lidem najít východisko z chodby a že fenomén chudoby pracujících byl v posledních letech více uznán,
- G. vzhledem k tomu, že práh chudoby ve výši 60 % mediánového příjmu v dané zemi je užitečným a nezbytným ukazatelem, že však koncepce „koše základního zboží a služeb“

¹ Přijaté texty, P7_TA(2011)0058.

² Přijaté texty, P7_TA(2011)0086.

³ Přijaté texty, P7_TA(2010)0306.

⁴ Přijaté texty, P7_TA(2010)0499.

rovněž ukazuje potřeby veřejných politik,

- H. vzhledem k tomu, že sociální ochrana včetně systémů minimálního příjmu hraje klíčovou úlohu stabilizátoru ekonomiky, který omezuje dopad krizí a přerozdělování v průběhu celého života, neboť poskytuje zabezpečení proti sociálním rizikům a předchází chudobě,
- I. vzhledem k tomu, že zdraví a střední délka života souvisejí se sociálním prostředím a s dětskou chudobou a že rozdíl mezi bohatými a chudými v oblasti zdraví zůstává značný a v některých oblastech se dále prohlubuje,
- J. vzhledem k tomu, že starší osoby, zejména ženy, jsou vystaveny vyššímu riziku chudoby než obyvatelstvo obecně, a to z důvodu poklesu příjmů v důchodu i v důsledku dalších faktorů jako např. fyzické závislosti; vzhledem k tomu, že přerušení mezigenerační sociální vazby je hlavním problémem našich společností,
- K. vzhledem k tomu, že ženy jsou vůči chudobě zranitelnější vlivem různých faktorů, jako je přetrvávající rozdíl ve mzdách mezi pohlavími, následné rozdíly ve výši důchodu, diskriminace v zaměstnání,
- L. vzhledem k tomu, že 20 % dětí je vystaveno riziku chudoby oproti 17 % z celkového počtu evropského obyvatelstva,
- M. vzhledem k tomu, že nezaměstnanost mladých lidí, která byla již vyšší než u jiných věkových skupin, za dobu krize v EU dramaticky vzrostla,
- N. vzhledem k tomu, že přistěhovalci jsou hospodářskou krizí tvrdě postiženi,
- O. vzhledem k tomu, že míra chudoby u osob se zdravotním postižením je o 70 % vyšší než průměr,
- P. vzhledem k tomu, že značná část Romů v Evropě žije na okraji společnosti a v otřesných sociálně-ekonomických podmínkách,

Metody platformy

1. žádá Komisi o zahrnutí občanské společnosti na vnitrostátní a evropské úrovni a o institucionalizaci setkání osob trpících chudobou v rámci výroční konference o chudobě;
2. žádá o provádění kritického a pravidelného sledování pokroku členských států při realizaci cíle snižování chudoby a při jeho transpozici členskými státy do dílčích cílů;
3. žádá, aby právní odpovědnost Komise byla jasně zajištěna v případě nedostatečného uplatňování horizontální sociální doložky a aby Komise upřesnila úlohu platformy při hodnocení jejího provádění;
4. žádá Komisi, aby identifikovala rozpočtové položky, jichž se platforma týká;
5. žádá, aby byla posílena otevřená metoda koordinace a aby byla řádně uplatňována v oblasti chudoby, zejména prostřednictvím vnitrostátních strategií sociálního začleňování, které budou společně hodnoceny;

6. žádá Komisi, aby specifikovala obecné zásady definice „koše základního zboží a služeb“, které budou dostupné všem;

Cesty řešení

7. žádá o vypracování harmonogramu provádění doporučení Komise z roku 2008 ohledně strategie pro aktivní začleňování;
8. podporuje vytváření kvalitních pracovních míst prostřednictvím profesionálního školení a opatření individuální pomoci při hledání zaměstnání, zejména pro znevýhodněné skupiny;
9. žádá, aby byla zajištěna rovnost práv a sociální ochrany pro všechny pracující v každém členském státě;
10. doporučuje členským státům, aby prováděly nebo prohlubovaly opatření pro zapojení osob se zdravotním postižením do veřejných podniků a služeb s cílem stimulovat začleňování;
11. uznává, že je nezbytné zhodnotit dopad evropských finančních prostředků na cíl snížit chudobu i v případě, kdy nemají tento prvořadý cíl; považuje za prioritní projekty, které spojují cíle a strategie zaměstnanosti a strategie aktivního začleňování;
12. vyzývá členské státy, aby předložily vnitrostátní reformní programy v souladu s cílem platformy, a vyzývá Komisi, aby neomezovala jejich investiční kapacitu a kapacitu sociálních výdajů v rámci správy ekonomických záležitostí vzhledem k tomu, že snižování chudoby vyžaduje inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, jak je uvedeno ve strategii EU 2020;
13. žádá, aby Komise iniciovala horizontální antidiskriminační směrnici s cílem pokračovat v odstraňování všech druhů diskriminace;
14. vítá vůli Komise vyjasnit právní rámec týkající se podniků sociální ekonomiky, aby tyto podniky vhodně přispívaly ke snižování chudoby;
15. doporučuje proaktivní politiku v oblasti bydlení s cílem zajistit pro každého dostupnost důstojného bydlení za přiměřené náklady a také v oblasti energetiky prostřednictvím výraznějšího využívání obnovitelných energií a energetické efektivity;
16. žádá, aby byli Romové zahrnuti do všech do všech politik Unie nebo členských států s cílem jejich sociálního začlenění;
17. žádá, aby se boj proti chudobě dětí zaměřil na prevenci a aby byla zároveň zajištěna dostupnost služeb pro děti v raném věku prostřednictvím vhodného pokrytí jednotlivých regionů těmito službami;
18. vyjadřuje přání, aby Komise iniciovala rámcovou směrnicí o minimálním příjmu, která umožní předcházet chudobě a poskytnout základ pro důstojný život a pokrok při hledání zaměstnání a školení při zohlednění různé praxe, kolektivních úmluv nebo zákona v různých členských státech;

19. domnívá se, že systémy péče o starší osoby musí být rozvinuty ve všech členských státech, aby tyto osoby nepodlehly sociálnímu vyloučení nebo chudobě;
20. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Ačkoli je Evropská unie jednou z nejbohatších oblastí na světě, žije zde 80 milionů osob ohrožených chudobou, z nichž 20 milionů jsou děti, 8 % tvoří aktivní obyvatelstvo.

Tato situace je neslučitelná s evropskými hodnotami spravedlnosti a solidarity, které jsou obsaženy ve Smlouvách.

Přesto se chudoba a sociální vyloučení za poslední léta zvýšily, ačkoli se Unie snaží o jejich snížení.

Krise v roce 2008 a její důsledky tento problém ještě prohloubily a zvýšily tlak na nejzranitelnější vrstvy obyvatelstva.

Boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení spadá výlučně do pravomoci národních vlád, přesto však může Unie hrát významnou úlohu, pokud jde o zvyšování povědomí o tomto problému, koordinaci a financování.

Pro zajištění udržitelného růstu podporujícího začlenění je nejdůležitější zahrnout do evropského projektu nejzranitelnější kategorie, neboť snížení chudoby představuje hnací sílu tohoto budoucího růstu.

Evropský parlament a Rada vyhlásily rok 2010 „Evropským rokem boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení“, aby se tak znovu potvrdil a posílil původní politický závazek Evropské unie vyjádřený při zahájení Lisabonské strategie s cílem „rozhodným způsobem ovlivnit odstranění chudoby“.

Během tohoto roku Evropský parlament zejména přijal zprávu o úloze minimálního příjmu v boji proti chudobě a o prosazování společnosti sociálního začleňování v Evropě.

Evropská komise kromě toho dne 16. prosince 2010 zveřejnila své sdělení o Evropské platformě pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení: evropském rámci pro sociální a územní soudržnost.

Jedná se o jednu ze sedmi stěžejních iniciativ strategie Evropa 2020. Tato platforma má členským státům poskytnout „pracovní rámec“ s diverzifikovaným přístupem, aby tak dosáhly cílů vyčíslených ve strategii 2020, tj. snížení o 20 milionů osob v obtížné situaci do roku 2020.

Jako součást strategie inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění má platforma zejména prosazovat inovaci a sociální experimentování, snižování chudoby v různých formách, které může mít, a to ve všech životních etapách, optimální využívání evropských finančních prostředků, zlepšování a účinnost sociální ochrany.

Členské státy mají v příštích měsících předložit svůj vnitrostátní program reformy Evropské komisi, a to včetně uvedení způsobu, jak hodlají bojovat proti sociálnímu vyloučení a chudobě. Své iniciativy shrnou v rámci národních zpráv o strategii Evropa 2020.

Chudoba je mnohostranným fenoménem, který vyžaduje integrovanou reakci zahrnující různé úrovně veřejné moci, od evropské úrovně po místní úroveň, v partnerství se subjekty na místě.

S tímto záměrem byla vypracována tato zpráva, již výraznou měrou ovlivnily dotčené subjekty, zejména pokud jde o návrhy, jež jsou v ní obsaženy s cílem přispět k vykořenění zla, které chudoba a sociální vyloučení představuje.